

LJUDSKI GLAS

GLASILO „KMETSKO DELAVSKO“ ZVEZE.

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, na mesec K 3.50; posamezna številka K 1.—. Inserati po dogovoru.

Vse dopise in pošiljatve za „Ljudski Glas“ in K. D. Z. je frankirati in naslavljati: Ljubljana, poštni predal 168. — Tajništvo K. D. Z. se pa nahaja v Ljubljani, Kongresni trg št. 9.

Boj za Korotan.

Niti tri tedne več in na Koroškem bo padla odločitev.

Mi sovražimo vsak nacionalizem, zlasti pa še nacionalistično zagrizenost, ker vemo, da vodi ona le v sovraštvo in vojne. Držimo se načela: vsakemu svoje in bodimo prijatelji.

S tega stališča gledamo tudi na predstoječi plebiscit na Koroškem, ki bo za tamkajšnje ljudstvo dalekosežnega pomena odločilen morda za vso dogledno bodočnost.

Naš list se doslej s tem plebiscitom ni pečal, ker tudi povoda nismo imeli za to. Menili smo, da je najbolje, če se koroško ljudstvo mirno in trezno ter brez pritiska izreče za državo, v kateri misli v bodoče živeti najbolje.

Dovodki zadnjih dni nam pa kažejo, da tudi mi ne smemo več molčati, odkar se je pritepla na Koroško neka ententna komisija, to je zastopnica najboljših zapadnoevropskih kapitalističnih izžemalcev, je tam vse narobe. Vsa nemškutar-ska barabija, podkupljena s šnopsom in denarijem je začela dvigati glave in vganjati najhujše nasilnosti nad našim slovenskim ljudstvom.

Od pamtveka je bila naša ta zemlja, še več, naša je bila vsa Koroška in le zločinski ponemčevalni politiki Habsburžanov se imamo zahvaliti, da so nam ponemčili severno Koroško. Celovška gospoda bogata podpirana od nemških

grofov in baronov po južni Koroški je namenjala tudi vse moči, da bi nam iztrgala še južno Koroško. Ni nam dala šol, na kolodvoru so te zavrli, če si zahteval vozni listek v materinščini itd.

To divjanje nemškega terorta in šovinizma je prekinil prevrat. Premagana in potepšana Avstrija je bila naenkrat brez moči in mi smo zasedli, kar je bilo našega. Kmalu so pa prišli Avstrijci zopet do saba in do koraiže. Na mirovni konferenci so dosegli, da se vrši na južnem Koroškem plebiscit, pri katerem naj se ljudstvo samo izjavi, v katero državo hoče, v Avstrijo ali v Jugoslavijo. Glasovalno ozemlje so razdelili v dve coni, v severno, ki je po večini nemška in v južno, ki je popolnoma slovenska od pamtveka.

Za nas je bil ves položaj lasen. Niti malo nismo dvomili, da se bo južna glasovalna cona izrekla kakor en mož za Jugoslavijo, zato se tudi v te spore in v agitacijo nismo vtikali. Na tistem smo celo upali, da se izreče za Jugoslavijo severna cona, čeprav je po večini nemška.

To je tudi umljivo, kajti Avstrija je danes morda najsibša država v vsi Evropi. Zadolžena je do grla in na glavo odnaje samo državnih dolgov skoro desetkrat več nego v Jugoslaviji. To se pa še vedno poslabšuje kajti na Dunaju tiskajo v svojem obupu noč in dan bankovce in si mislijo naj bo kar bo, drugega izhoda

itak ni. Avstrija mora uvažati prav vse, izvažati pa ne more iz države ničesar, ker ničesar nima. Njena industrija je dobivala pretežno surovine iz Češke, Poliske in Jugoslavije, danes stoji vse in na tisoče delavnega ljudstva strada brez posla. Živil nima, ker vse nieno poljedelstvo ne pridela živil niti za 2 meseca. Z eno besedo, Avstrija je gospodarsko popolnoma na tleh in niti Bog je ne reši, zato išče tudi na vse kriplje priateljstva s sosednimi državami. Posebno rada bi se združila z Nemčijo, kar ji pa ententa zopet ne dusti. Torej ni izhoda zani in to gospodarsko stanje Avstrije bo čutilo avstrijsko prebivalstvo že v par letih, ko se bo moralo trumoma seliti v Ameriko in drugam.

Pa tudi politični položaj Avstrije ni rožnat, Jugoslavija je za enkrat še kraljestvo, v katerem pa vedno boli prodira republikanska misel, ki bo v dogledni bodočnosti tudi zmagala in mirno bomo prešli iz parlamentarne monarhije v republiko. Klerikalizem je le v Sloveniji precej razvit, v ostali Jugoslaviji ga pa sploh ni. Dani so pri nas prav vsi predpogoji, da se razvije mirnim potom v pravo demokratično državo, kjer bo res odločevala ljudska volja. Pa poglejmo v Avstrijo. Tam sta dve stranki, ki sta enako močni, to sta socialistična in klerikalna. Socialisti hočejo republiko in združitve z Nemčijo, klerikalci bi pa radi privedli nazaj na prestol Habsburžane. Med obema strankama bo vedno boli naraščala država stoji v tem oziru pred težkimi časi in kdo ve, kakšen bo konec. Klerikali-

LISTEK.

Alb. Lajovic:

Knjige, časopisi in čitanje.

(Dalje.)

Nekatera sredstva, s katerimi učinkuje list na čitatelja, lahko takoj spregledamo. Najvažnejše je mesto, kamor postavi urednik poročilo, potem vrsta tiska, naslov-titel vesti, katerega si mora časnikar pravilno izmisliti, kar ni mala umetnost. Ni boli žalostnega časopisa kot je oni, ki je pisan s samimi žalostnimi imenovalniki. Urednik se nikdar ne naveliča lepšati sprave z gladkimi besedami, z nepričakovanimi vrašanji, z namigavanji in drugim časnikarskim lišpom, samo da zaposli misli bralčeve in ga prisili k razmišljanju. Mani vidna je pa seveda že izbera vesti, ki pa vsled tega večkrat globlje učinkujejo kot odkrito povedano mnenje. Če se na poslužuje list zahrbtnih sredstev, tedaj stoji pravzaprav objektivni, misleč in sodeč čitatelj pred nevidnim sovražni-

kom. V političnem boju se naravno poslužuje časopisje tudi zamolčavanja, sme pa to storiti le zopet do gotove meje, varovati mora namreč vedno tudi pravice slabjšega in ne prikrivati laži.

Sredstva, s katerimi skuša doseči časnikar svoj namen naravnost, so precej različna. Leboslovna oblika, ki se največ rabi, je članek: pri sestavljanju člankov pa se poslužuje različnih metod — načinov. Najboljši način je donavljanje, ki obdelava spomin čitatelja tako dolgo dokler nepozorovano ne podleže duševnemu položaju — sugestiji. — Včeraj smo čitali n. pr. nekaj v časopisu kot zgolo domnevanje, danes nam list isto stvar servira ali prinese na krožniku kot dokazano resnico, jutri pa čitamo že daljne posledice te resnice, ki je predvčerajšnjem še nikjer ni bilo. Tako se domnevanja-tese izpreminjajo v dokazane resnice-aksiome. — Prav tako izigrava časopisje naše samoljublje, in sicer na ta način, da hvali naše nazore, ki nam jih te no kukavičji metodi sam uanesel in natepel v glavo. Na ta način si zgradi list medsebojno zaupanje med bralcem in listom.

Končno operira časnikar tudi s pravo besedo, ki jo zna postaviti na pravo mesto, da od sebe primerno geslo ob primernih prilikah, ki vzbudi v mislih občinstva koplco predstav in čustev, katere baš hoče povzročiti.

Nikakor ne moremo dvomiti o tem, da dajejo tako različna sredstva žurnalistom veliko da, ogromno moč, ki pa nalaga na drugi strani časnikarjem tudi veliko ogromno odgovornost. Časnikar napravi narodu lahko neprecenljivo mnogo dobrega, lahko pa tudi povzroči nepregledno škodo in uniči lahko pošteno in dobro voljo najboljšega državnika. Zato je največja dolžnost časopisov, da svoje velikanske moči ne zlorabljajo, marveč da jih vedno vodi ozir na dobrobit celega naroda, zavdati se morajo, da posamezne stranke in listi niso samim sebi namen, temveč se morajo vedno smatrati kot organ naroda in kateremu pripadajo, kot faktor, ki mora pospeševati blaginjo splošnosti — človečanstva.

(Konec.)

zem vlada v Avstriji po kmetih, zato so v Avstriji socialisti skoro brez moči, ker se boje da jim ne bi klerikalno kmetško prebivalstvo ustavilo dovoza živil. Človeku se skoro zdi, da imamo pričakovati kmalu državni prevrat v Jugoslaviji in v Avstriji. V Jugoslaviji bo nastala demokratična republika, v Avstriji pa klerikalna Habsburška monarhija.

To so torej v kratkem razlogi, vsled katerih smo unali, da se bo izjavila za Jugoslavijo celo severna nemška glasovalna cona, če bi se vršilo glasovanje preudarno, brez huiskanja in brez pritiska.

Vse pa kaže, da je izučila vojna nemške Avstrije še premalo, kajti njim še vedno ne gre v glavo, da so beraška državnica, ampak hočejo biti nekdanji »Herrenvolk«, za katere naj garajo drugi narodi. Zato postajajo na Koroškem zadnje čase tudi skrajno nesramni in hočejo s terorjem prisiliti agrarno slovensko večino, da bi se izjavila za avstrijsko beračijo. Razmere na Koroškem postajajo zadnje čase take, da treznemu človeku že preseda do skrajnosti. In tega je največ krija nepravilna plebiscitna komisija ki postopa skrajno krivično v prilog Nemcev in nemškutariev.

Mi obsojamo to divjanje nacionalne zagrizenosti in upamo, da se trezni ljudje ne bodo dali vplivati od nje. Pričakujemo, da bodo glasovali vsi Slovenci kakor en mož za Jugoslavijo, ker jim tako velewa njihova gospodarska korist in da dolžnost do materinskega jezika. Ona peščica Nemcev, ki res misli, da ji bo v Avstriji bolje, naj na svobodno glasuje za Avstrijo in mir besedi. Tega nacionalnega sovraštva in pobijanja mora biti konec.

Vsem organizacijam in somišljen. JSDS.

Načelstvo JSDS je sklenilo v svoji seji dne 17. septembra t. l., razpravljati o pripravah za predstoječe državnozbornske volitve, med drugimi tudi to, da osnuje velik

volilni sklad.

Sodruzi in sodružice! Vse nasprotne stranke bodo razpolagale ob volitvah z ogromnimi sredstvi, mi bomo imeli pa to, kar bomo žrtvovali sami. Pozivljamo zato vse zavedne somišljenike JSDS, da prispevajo po svojih močeh v ta volilni sklad. Nihče naj ne manjka! Vse organizacije in vsi zaupniki naj uvedejo takoj posebne zbirke. Važnost predstoječih volitev sama dovoli utemeljiti ta sklep, zato pričakuje načelstvo, da se bodo temu pozivu odzvale vse organizacije in vsi zaupniki polnoštevilno in z znatnimi vsotami. Ves denar je pošiljati edinole »Slošnemu kreditnemu društvu« v Ljubljani z označbo »Za volilni sklad«. Vsi doposlani zneski se bodo izkazovali vsako soboto v »Napreju«.

Na delo vsi in takoi!

Načelstvo JSDS.

Vsem gospodarskim odborom KDZ.

Po nekaterih krajih so skušali nasprotniki prepričati našim gospodarskim odborom oddajo živil. Poslali so dotičnim sodrugom orožnike na hrbet. Ti so jim grozili s strašnimi kaznimi, češ da nimajo trgovske pravice itd. Kaznovati se seveda ne upajo nikogar, ker vedo, da imajo člani KDS povsod pravico od svoje za-

druge »Sloge« naročati, jemati in razdeljevati vsakovrstno blago. Toda — če ne morejo kaznovati, pa skušajo vsaj **strašiti**. Pa se jim ne bo posrečilo! Sai so k nekemu sodrugu prišli celo orožniki vpraševati če je res kmetško ljudstvo organiziral! Ko jim je ta odgovoril: »Seveda sem ga in va bom še!« — so zopet lepo odšli. Pozivljamo vse sodruge, da se na vse take šikane ne ozirajo in vrše svoje delo dalje, ker jim ne more skriviti nihče niti lasu. Posamezne slučaje naj se nam na takoi naznani, da se pritožimo na merodaino mesto.

Osrednje tainištvo K. D. Z.

KDZ. za viničarje.

Takoi ob ustanovitvi naše K. D. Z. smo smatrali za eno svojih najglavnejših nalog, da se z vso silo zavzamemo za neznosno stanje naših ubogih viničariev, ki jih izžema zlasti v mariborskem okrožju klerikalno-liberalna kapitalistična gospoda.

Uvedli smo pri merodainih oblastvih energične korake, ki so imeli tudi uspeh. Glasom dopisa, ki ga je dobilo naše osrednje tainištvo pred kratkim, se osnuje v vseh onih okrajnih glavarstvih, kjer bivaio viničarji v večiem številu, posebne krajevne komisije, kojih naloga je sodelovati pri rešitvi viničarskega vprašanja. Za enkrat se ustanove te komisije v okrajnih glavarstvih Maribor, Ljutomer, Ptui, Konjice, Celje in Brežice.

V to komisijo pošleio po enega zastopnika klerikalna viničarska zveza, ki se je všttila v to akcijo, čeprav so največji izžemalci ubogih viničariev ravno mariborski korarji, dalje naša K. D. Z., klerikalna Jugoslov. strok. zveza, ki lovi na klerikalne limanice, delavstvo in pa podružnice gruntarske kmetijske družbe. Mi proti taki sestavi teh komisij naidločneje protestiramo, ker smatramo, da je naravnost škandal, če dovoli klerikalna deželna vlada sedeti v teh komisijah tudi zastopnike viničarskih izžemalcev. Naloga teh komisij je določiti:

1. Vrednost vseh dajatev, ki jih dobiya viničar od gospodarja, in sicer:

a) vrednost dohodkov deputatne zemlje (niv, travnikov, pašnikov, kopavnice itd.);

b) vrednost naturalnih pretemkov (žita, moke in drugih živil);

c) vrednost drv, stelje, krme in slame

2. Določitev vsote, s katero se zamore preživljati ena oseba oztroma družina v dotičnem okraju.

3. Določitev najmanjše mezde, ki jo naj dobiya viničar vštveši zgoraj navedene prejemke.

Te komisiji bo predsedoval politični uradnik.

V Mariboru bo pa delovala posebna osrednja paritetna komisija. Njej imajo poslati do konca tega meseca krajevne komisije vsa poročila o zadevah, navedenih zgoraj.

Ko bodo poučile te komisije vsa vprašanja, skliče deželna vlada v Maribor posebno enketo, ki se bo pečala s končno rešitvijo viničarskega vprašanja.

Pozivljamo vse naše organizacije v navedenih okraj glavarstvih, da posvetijo temu vprašanju posebno pozornost, ker bo zadeva ogromne važnosti za revno viničarsko ljudstvo.

V vseh viničarskih zadevah naj se obračajo posamezne podružnice K. D. Z. na okrožno tainištvo K. D. Z. v Mariboru, Ruška cesta št. 5.

Osrednje tainištvo K. D. Z.

Dopisi.

Iz Limbuša. Po dolgem času slišite tudi glas iz našega kraja. Povemo vam, kakšen je naš župnik v Limbušu. Socialni demokrati so mu trn v peti, grize ga močno, da ga nočeio več poslušati kaj pridiya. Pred kratkem je bil krst nezakonskega otroka. Župnik je računal 20 K in rekel, da morajo nezakonski stariši več plačati. Dalje je trdil, da so socialni demokrati krivi, da so gostilne polne, cerkve pa prazne. Veste o župnik, brigajte se raje za svoje stvari, da bodo otroci bolj znali kršč. nauk, da vam ne bo treba pri skušniji otrokom napreji praviti, kaj jih bo čekaj vprašal, nas rdeče da pustite pri miru! — Socialist.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Tudi pri nas na Pohorju zelo napredujemo. Pred nekaj tedni se je ustanovil »Sokol« okoli katerega se je zbralo nekaj naših liberalčkov prejšnjih »turneriev«, katerim še zdaj doni po ušesih nekdanji »Heil«, in naših uslužbencev konzum. društva za Slovenio kateri se še premalo zavedaio, kam da spadaio. Zadnio nedeljo pa je zbobnal naš napredni kaplan vse Marijine sestrice in farške podrepnike v mežgarijo se postavil celemu krdelu na čelo kot general in »Čuki« ali Ori so bili ustanovljeni da se bojujeio proti brezverskemu »Sokolu«. Delavstvo sv. Lvrenca in okolice pa ne spada ne v to ne ono vrsto, zato naj se drži napram obojim pasivno ip ne podpira naših nasprotnikov akoravno nosio »rudeče sraice«. Željo sicer naših moči, da bi jim delali štafažo in se bi nam potem lahko smejala. Zato, varujte se jih!

Iz Sv. Petra pod Sv. gorami. Kakor je mogoče znano uredništvu »Lj. Glasu«, nas je neko dopisniče napadlo z lažmi v »Slov. Gospodariu« v 34 št. od 26. avgusta 1920. Piše namreč, da se je pritepel k nam zadnio nedeljo, to je 22. avgusta, neki človek, ki je sklical komunistično zborovanje. To je že laž, ker govornik se ni pritepel; vrhu tega to ni bilo komunistično zborovanje ampak socialistično.

Potem piše tudi, da so se zbrali oni ljudje ki so razširievali koi do preobratu boljševizem. To je tudi laž, ker tistih ljudi, ki so razbijali trgovine 3. XI. 1918, sploh ni bilo na zborovanju. Tudi ni od tistih ljudi nihče član K. D. Z. Nadalje piše, da je bil govornik, ki je nastopil in se ni s pravim imenom predstavil, potepuh. Tako nas obrekuje ta dopisnik in ker ljudstvo res misli, da je bil govornik res nepošten človek, prosim, da se potegneta za nas, ker mi smo zahtevali govornika od K. D. Z. ne pa boljševika ali komunista. To nam veliko škoduie pri naši mladi organizaciji, ker ljudstvo res meni, da ni bil socialist. Predstavil se je nam kot socialist pod imenom Mihael Krofel. Kar se tiče govora, je govoril prav dobro, da je bilo ljudstvu no volii, ki še sploh ni slišalo takega govornika. Govoril ni, kakor piše »Slov. Gospodar«, proti vladarski hiši, ampak samo o vladi in je tudi zahteval republiko, kar je vse ljudstvo odobravalo. Tako je ta članek »Sl. Gospodarja« skovan iz samih laži. Prosimo uredništvo »Ljudskega Glasu«, da nam pomaga, in naj potegne tega lažnivca pred sodišče, ako je prekljče teh laži.

Iz Rogoze. Dne 8. avgusta dopoldan ob 9. uri so zborovale krajevne organizacije za celi hoški okraj pri gosp. Piskerniku, gostilničariu na kolodvoru v Hočah. Shod je bil nadvse pričakovante sijalen. Udeležilo se ga je mnogo občinstva in vodstva vseh krajevnih organizacij KDZ. Predavanje sodruga Slanovca je bilo

stvarno in je ugajalo vsem poslušalcem, ki so mu tudi z navdušenjem pritrievali. Jako ogorčeno pa je bilo občinstvo, ko je prišel govornik pri predavanju do agrarne reforme, ter raziasnil, da se namerava bosanskim kmetom odvzeti zemljišče in se jih s silo prenesti s posestev, katere je socialna vlada poprej razdelila med ne. Po shodu so volili okrajni odbor za vse sosednje občine hoškega okraja, in sicer za te-le krajevne organizacije: Hoče, Hoče Gornje, Pivola, Pohorje, Bohova, Sv. Miklavž, Skoke, Dobrovče in Rogoza. V Rogozu smo si ustanovili podružnico K. D. Z. Izvoljen je bil sledeči odbor: Predsednik Kisovar, namestnik Marčinko, blaginik Belec, začasni tajnik Kisovar, Odborniki in zaupniki Veselič, Hoče, Pukl, Gornje Hoče, Smogavec, Pohorje, Legat, Bohova, Domadenik, Sv. Miklavž, Pečovnik, Sloke, Fras, Dobrovče, Čelofiga, Rogoza.

Liubno. Primate tatu! Tega gesla se zdi strogo držijo naši kapitalisti in njihovi udinanci. Ker ne morejo naše K. D. Z. več zatreti, blatijo z najpodlejšimi lažmi našega tajnika in to tisti črno-žolti ljudje, ki so tukaj prostovoljne strelce nabirali in prav kruto pri rekviriranju živine postopali. Dobro se še spominjamo, ko je ta mož mladi kmetici par težkih volov pustil, drugi stari ženski pa zadnji rep iz hleva vzela. Našemu tajniku očitaio, da je bil nemškutarski orožnik, da je kmete k vojakom gonil, da je v Mozirju nedolžnega vojaka težko ranil in bogzna kaj vse grešil. Mi pa pravimo, ko bi vsi avstrijski orožniki tako postopali, kakor naš tajnik bi Avstrija ne dobila niti enega kmeta v strelski jarek, ne bi dobila enega kilograma špeha, niti enega groša vojnega posojila. Dalje Vam dokažemo, da naš tajnik ni nobenega kmeta k vojakom gonil, ker je vsakemu beguncu rek: »Beži, dokler stražmoister ne pride!« Pa tudi Kozel bi bil srečen, če bi bil Podpečana ubogal in ga ne bi bil stražmoister s petimi vojniki gonil! Nesramni dopisnik nai bo vsaj toliko dostojen, da ne bo razbojnikov zagovarjal kakor mozirskega vojaka. Ta vojak narednik je tak bojažalen, da je bil že večkrat radi ludodelstva pretepanja podložnih vojakov kaznovan in je tudi letos Zagrebško sodišče občino Mozirje radi njegovih predkazni službeno spraševalo. Ta po kapitalističnem naziranju nedolžni vojak je bil leta 1917 o Veliki noči doma na dopustu in je hotel svojega svaka, ki je bil slučajno tudi na dopustu, ker je češke narodnosti, ubiti, tako, da sta oče in hči oziroma sestra o polnoči prišla na orožniško postajo na pomoč klicat. Naš tajnik, takratni črnovoiniški orožnik je napotil prosilca k obč. redariju, ta pa sta rekla, da je sin dopustnik tako hudoben in močen, da bi redaria takoj ubil in ga tudi en sam orožnik ne bo ukrotil, nai bi šlo več orožnikov nad nega. Šele na dolgo prošnjo se poda Podpečan z redarijem Šprukom k temu razbojniku. Ko odpre hišna vrata, skoči ta divjak takoj pred Podpečana in obč. redaria, začne preklinjati in napove straži smrt, če se ne odstranita. Šele po dolgem, lepem svariantu in v največji lastni življenjski nevarnosti, ko je razbojnik hotel Podpečana usmrtiti, je ta razbojnika z bajonetom v stegno ranil. No, in tega razbojnika imenuje kapitalistični dopisnik nedolžnega vojaka. — Črno-žolti kapitalisti, potrkaite se na svoja oderuška prsa in kličite na glas: »Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa!«

VSEM DOPISNIKOM!

Ker se nam je že večkrat pripetilo, da smo delali v našem listu, ne poznavajoč vedno krajevnih razmer, krivico raznim osebam, izjavila s tem uredništvo, da bo soriemalo in priobčevalo odslei iz onih krajev, kjer obstoiaio podružnice K. D. Z., le take dopise ki bodo nosili pečat tamošnje podružnice K. D. Z. in resničnost, bo potrdil s svojim podpisom tudi predsednik oz. tajnik podružnice K. D. Z.

Uredništvo »Li. glasu«.

Shodi K. D. Z.

KDZ. priredi z nastopnim dnevnim redom: 1. Ljudski shod, 2. Vpisovanje v krajevno organizacijo KDZ, nasledna zborovanja po Sloveniji:

V nedeljo, 26. septembra t. l.

Na Bohovem ob 9. uri dopoldne pri Grašiču.

V Gornjih Hočah za Pivole in Pohorje ob 3. uri pop. v gostilni pri Korenu.

Zaupniki, skrbite za obilno udeležbo. Na teh shodih se bo tudi razpravljalo o občinskih volitvah, zato so zelo važni.

Osrednje društvo KDZ.

SSSS Po svetu. SSSS

Jadransko vprašanje

se približuje svoji rešitvi. Italijanski huiškači so izprevideli, da Jugoslavija ne bo propadla, zato jim je sedaj jasno, da se to vprašanje, ki je Jugoslaviji kakor tudi Italiji v toliko škodo, vendar že enkrat reši. V ta namen je sporočila klerikalna italijanska vlada, da se želi pogajati z Jugoslavijo in upati je, da pride do pogajanj med italijanskim zunanjim ministrom Sforzo in jugosl. ministrom za zunanje posle dr. Trumbičem še ta mesec. Sestanek med obema ministroma se bo morda vršil v Ljubljani. Do sporazuma z Italijani smo prišli doslej še-le glede razdelitve

trgovskega brodovja na Jadranu.

Od tega brodovja bodo pobrali veliko večino Lahi in le malenkost pripade Jugoslaviji (skupno 180.000 ton). Ladje, ki jih dobimo mi, so večiidel majhne in stare. — Ta razdelitev brodovja zopet kaže, kako ostudno postopa z nami kapitalistična ententa, dasi so prelivali zanjo Jugoslovani 4 leta svojo kri. Vsak dan nam postaja očitneie, da stoji ententa odločno na italijanski strani, čeprav skušajo Lahi vedno seiatii nemire in spore na vseh koncih in krajih. To vidimo zlasti v

Albaniji.

kjer je prišlo zadnje čase do hudih bojev med našimi četami in albanskimi roparskimi tolpami, ki jih vodijo Italijanski častniki in ki jih Italija bogato zalaga z orožjem, denariem in častniki. Vse pa kaže da bodo naše čete Albance kmalu ukrotile in zasedle severno in Vzhodno Albanijo. Med ujetniki so zaleli tudi mnogo Italijanov.

Na Francoskem

je odstopil predsednik Deschanel. Spomladi je padel iz vlaka in od tedaj dalje ni bil več prav pri zdravju. Na njegovo mesto nameravaio izvoliti sedanjega ministrskega predsednika Milleranda.

Rusko-poljska vojna

je naibrže precej pri kraju. Te dni se začno mirovna pogajanja v Rigi, katera bo vodil z ruske strani sam ruski zunanji minister Čičerin. Vse kaže, da je bilo prelivanje krvi zaman; kajti obe vojujoči se državi obdržita, kar sta imeli poprej. Edini uspeh vseh bojev bo ta, da se bo določila trdna meja, kar bi se po našem mnenju dalo rešiti tudi mirnim potom.

§ Iz naše države. §

Belgrajska vlada hoče vpeljati pri nas pravcati absolutizem. Od parlamenta sedaj zahteva pooblastila, da bi smela kar na svojo pest izdati postavbe. Klerikalno-liberalni vladi bi to pred volitvami seveda zelo priialo.

Prestolonaslednik-regent Aleksander se mudi te dni v Sarajevu. Obiskal bo tudi nekaj drugih bosanskih mest. Pripravljao mu velik sprejem.

Dr. Trumbič, naš zunanji minister, ki se je mudil doslej v inozemstvu, se je vrnil te dni v Belgrad. V parlamentu je podal poročilo o naši zunanji politiki, ki pa ne izzeleda preveč roznato.

Parlament je te dni potrdil našo mirovno pogodbo z Bolgarijo. Mi želimo, da bi stopili z bratskim bolgarskim narodom čimprej zopet v prijateljske stike, čeprav so nekateri poslanci y strankarski in plemenski zaslepljenosti hudo napadali Bolgare. Skrajni čas je že, da tak nezmožen »parlament« zamenjao iz ljudstva izvoljeni možje.

Volitve v državni zbor so razpisane. Določeno je že tudi število mandatov. Slovenija dobi 40 poslancev. Sestavljajo se že povod volilni imeniki, ki bodo v kratkem gotovi. V prihodnji številki priobčimo glede volitev vsa potrebna navodila.

Ljubljanska vlada je vsled zadnjih dogodkov na Koroškem, o katerih govorimo v današnjem uvodniku, odstopila. Belgrajska vlada tega odstopa žalibog ni potrdila, tako nam bo še dalje paševal klerikalni milijonar Breic. Upamo pa, da le še do volitev.

Klerikalno šolo hočeio vsiliti našemu ljudstvu. V ta namen je dr. Verstovšek protizakonito imenoval za šoske nadzornike same najzagrizenejše klerikalce, kar je vzbudilo silno ogorčenje povsod.

Oni, ki žele potovati v Ameriko, morao imeti prekomerni potni list, na katerem mora biti njih slika kakor tudi pečat njih občine, da jim je dovoljeno potovanje v Ameriko. Na enem in istem potnem listu smeio biti izkazani oče in mati (mož in žena), možka deca do 16. leta in ženska deca do 21. leta. Vsi starejši otroci morao priti osebnio na ameriški konzulat, da se jim vidirao potni listi, ki jih morao imeti posebe zase. Razen tega morao tisti, ki potujejo v Ameriko, imeti policijsko izpričevalo o vedenju. Moški morao imeti poleg tega policijsko izpričevalo o vojaški službi ob vojni, to je, ali so služili v avstro-ogrski vojski. Vsi, ki prihajajo na ameriški konzulat zaradi vidiranja morao imeti še po eno sliko, ki jo konzulat pridrži v svojem arhivu. Taksa za vidiranje vsakega potnega lista znaša 2 dolaria, lahko pa se tudi plača v dinarjih po dnevnem kurzu. Mi pa potovanja v Ameriko ne priporočamo, ker so tam zelo slabe razmere!

Reka samostoina država. Sledar D'Annunzio je proglašil Reko z okolico in otoki za samostoino državo.

Minister dr. Korošec leži v mariborski bolnici bolan na trebušnem tifusu. Stanje se obrača polagoma na bolje.

Gospodarske vesti.

Dražba 3 toplokrvnih in 3 mrzlokrvnih žrebcev se vrši dne 18. septembra 1920 ob 10. uri dopoldne v državni žrebčarni na Selu pri Ljubljani.

Trgovci s sadjem in drugi zainteresje se opozarjajo, da je po Koroškem zlasti v Rožu obilo krasnega zimskega sadja posebno namiznih zimskih jabolok, ki bi jih kmetovalci zelo radi prodali. Z ozirom na sedanji položaj in na razme-

rom ugodne železniške zveze bi vsekakor kazalo, da zainteresirani krogi obrnejo svojo pozornost v to stran.

Pozor pred 1- in 2 kronskimi bankovci. Iz Maribora pišejo: Na naši severni meji so se pojavile velike množine eno- in dvokronskih bankovcev, ki so brezdvomno vtihotapljeni iz Avstrije in opremljeni s ponarejenimi jugoslovenskimi žigi. Ti bankovci so skoraj popolnoma novi in imajo serijske številke 1300 do 1400. Obratno ravnateljstvo južne železnice je odredilo, da se na postajah te sumljive novčanice ne sprejemajo.

Cene cigaram so se zopet podražile in sicer stane sedaj ena kratka 1 K, viržinjoza 2 K, braziljka 2.40 K, portorika 2.80 K, kuba 3.20 K, viržinka 3.60 K.

Ste preveč občutljivi za mrzli zrak? Vsakovrstne bolečine se takoj pojavljajo? Slabost? Oj kako tu ublažujejo bolečine in utrujajo telo masaže s Fellerjevim pravih Elza-fluidom! 6 dvojnatih ali 2 veliki specijalni steklenici 36 kron.

Potrebovali bi odvajajoče, želodec okrepčujoče sredstvo? Poslužite se je Fellerjevih pravih Elza-kroglic; 6 škatlic 18 kron. Omot in poština posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 358, Hrvatska. F.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Raznim dopisnikom sporočamo, da vsled omejenega prostora ne moremo priobčiti naenkrat vseh dopisov. Zato naj potrpe! V prihodnjih številih pride na vrsto vse.

Dalje opozarjamo vse dopisnike vnovič, naj pišejo vse dopise samo na eno stran in s črnilom. Vsi dopisi morajo biti tudi podpisani. Uredništvo pa jamči, da imena dopisnika ne izve nihče.

Uredništvo.

Za tiskovni sklad. Ob priliki srebrne poroke, je podaril sodrug Andrej Ropert iz Ježice 20 K za tiskovni sklad „Ljudskega glasu“.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

aprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadrugnikom proti vključbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Miši-podgane stenice-šurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljaate moje najboljše preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 10,-, za podgane in miši K 10,-; za šurke K 10,-, a posebno močna vrsta K 20,-; posebno močna tinktura za stenice K 10,-; uničevalec molje K 10,-; prašek za uši v obleki in perilu K 6,- in 10,-; proti mravljam K 10,-; proti ušem pri perutni in K 10,-; prašek proti mrčesu K 6,- in 12,-, proti ušem pri ljudeh K 5,- in 10,-; mazilo za uši pri živalih K 6,- in 10,-; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10,-; mazilo proti garjam K 10,-

Pošilja po povzetju Zavod za eksport M. Jünker, Zagreb 45., Petrinjska ulica 3.

COSULICH-LINE
TRST-NEW-YORK

Odpliv parnikov iz Trsta:

8. oktobra	PRESIDENT WILSON
16. oktobra	BELVEDERE
31. oktobra	ARGENTINA
3. novembra	COLUMBIA

Odhod od Ljubljane 3 dni poprej.

Vozne liste prodaja in prostore za potnike iz Slovenije pripravlja edinole:

SIMON KMETEC, Ljubljana
Kolodvorska ulica 26.

Na prodaj

so trije dobro ohranjeni sodi približno 7000 l vsebine. Cena je za 1. K 2,-

Matijas Škripec, sodar
HUM — ORMOŽ.

Edini list, ki brezobzirno zastopa Vaše koristi, ki neustraheno brani Vaše pravice, je:

N A P R E J
delavski dnevnik
Proč z meščanskimi listi!
Mesečno stane 20 kron.
Naroča se pri upravi „Naprej“ Ljubljana, Frančiškanska ul. 6.

Zatorej sezite po njem! Oklenite se ga! Naj se naroči po več somišljenikov na en Naprej! Le „Naprej“ spada v naše družine!

Hočete obdržati svojo lepoto? Hočete imeti kakor baržun mehko kožo? Nočete solnčnih peg, mozoljev in ogrcev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, kožo obvarujočo pomado! Občudovani bodete! Zavidani! 1 lonček 9 K, No. III močnejše vrste 12 K. K temu Fellerjevo najfinejše lilijno-mlečno milo 16 K.

Hočete imeti lepe, zdrave lase?

Fellerjeva prava Elza Tannochina pomada za rast las doseže bujne lase! Zapreči prhaja, prerano osivenje! Zabranj plešo! 1 lonček 9 K, No. III 12 K. K temu močno terovo milo za umivanje glave 8 K. Sampon 1 K. Mazilo za brke 2 K 50 v. in 3 K.

Mučijo Vas kurja očesa?

Fellerjev pravi turistovski obliž učinkuje brez bolečin, hitro in zanesljivo! Nobenih kurjih očes več Nobenih žuljev!

Nobene trde kože! Mala škatljica 4 K., velika škatljica 6 K.

Želite še kaj?

Fellerjeve Elza umivalne pastilje (Kolonjska voda). 1 škatljica 7 K.

Fellerjev usipalni prašek proti potenju. 1 škatljica 6 K. Fellerjev mentolni črtnik zoper glavobol. 1 škatljica 4 K.

Fellerjev Elza fluid. 6 dvojnatih ali 2 veliki specijalni steklenici 36 K.

Najboljši parfum z najfinejšim duhom od 8 K naprej. Najfinejši Hega-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatljica 11 K.

Močna Francovka v steklenicah po 8 K in 22 K. Omot in poština posebej a najceneje.

EUGEN V. FELLER, ljekarnar
Stubica Donja
Elza trg Nr. 834 (Hrvatska).

Sodruzi!

Vlagajte svoje prihranke v lastno hranilnico!!

Poštni čekovni račun št. 10.532.

Telefon interurban št. 178.

KONSUMNO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO

sprejema v svojem hranilnem oddelku **hranilne vloge** in jih obrestuje po čistih 4%.

Večje hranilne vloge (nad tisoč kron), katerih vlagatelji se obvežejo, da dvignejo zneske iz te vloge šele po polletni odpovedni dobi, obrestuje po čistih 4 1/2%. Za varnost hranilnih vlog jamči blagovna zaloga, ki znaša po polletni bilanci okrog 10 milijonov kron, društvena posestva, ki reprezentirajo vrednost nad 2 milijona kron, kakor tudi skladi, rezervni, deležni in dr.

Vloge sprejemajo in izplačujejo

vse podružnice Konsumnega društva za Slovenijo, ki so:

V Spodnji Šiški v Ljubljani; na Glineah pri Ljubljani; v Ljubljani: Bohoričeva ul., Sodna ul., Krakovski nasip; Rožna dolina (obč. Vič); v Trzinu na Gorenjskem; na Savi (obč. Jesenice) na Gorenjskem; na Jesenicah (pri Ferjanu); Koroška Bela-Javornik; Borovnica; Radovljica; Kranjska gora; Mojstrana; Celje; Šoštanj; na Koroškem: Guštanj, Prevalje, Mežica, Črna L., Črna II., Pliberk; Maribor; Litija; Št. Lovrenc na Pohorju; Kamnik; Pragersko; Križe pri Trzinu; Sv. Ana pri Trzinu; Gorje pri Bledu; Štore pri Celju; Fala nad Mariborom; Ruše nad Mariborom; Rogoška Slatina; Radeče-Zidanmost; Poljčane.

Še podrobnejša pojasnila podajajo zaupniki v navedenih podružnicah ali pa osrednja pisarna Konsumnega društva za Slovenijo, ki je v Ljubljani, Spodnja Šiška, Kolodvorska cesta 208.

Pisma naj se pošilja pod naslovom: Ljubljana, poštni predal 13.

Društvo ima na razpolago pošne položnice, s katerimi zamorejo vložniki denarne pošiljatve pošiljati tudi naravnost v osrednjo blagajno.